

Хомерови епови

-једносеместрални курс -

изборни курс
први семестар
3 ЕСП бода

Време одржавања: уторак, 15-16.30 часова
Место одржавања: сала 128

Циљ предмета

Циљ предмета је да слушаоцима приближи темељни текст античке културе, хомерски еп спајајући неопходно расветљавање контекста - у митолошком, историјском, културолошком аспекту - са продирањем у поетске вредности којима ванвремено траје.

Исход предмета

Оба епа, *Илијада* и *Одисеја*, биће обрађена у целости, са неопходним увидом у наративну структуру која стоји у основи свих потоњих епичких дела, али и са истицањем метапоетске семантике и посебно симболички важних сегмената.

Садржај предмета

Контекстуални увод - митологија, цивилизација микенског и хомерског периода. Хомерско питање - функција епова као основе хеленско-римске паидеје. *Илијада* - основне одлике, структура наратије, структура ликова. Комплексност појма *mēnis* ("гнев"), хомерска аретологија и динамика кривице. Хомерска калокагатија, екфраза Ахилејевог штита и остали метапоетски сегменти. *Одисеја* - основне одлике, структура наратије. Иреални простори - књижевни значај појма сна. Промена етичке парадигме и метапоетски аспекти.

План часова:

1. Контекстуални увод - митологија, цивилизација микенског и хомерског периода
2. Хомерско питање - функција епова као основе хеленско-римске паидеје
3. *Илијада* - основне одлике
4. *Илијада* - структура наратије
5. *Илијада* - структура ликова
6. *Илијада* - динамика кривице
7. *Илијада* - метапоетски сегменти
8. *Одисеја* - основне одлике
9. *Одисеја* - структура наратије
10. *Одисеја* - иреални простори
11. *Одисеја* - промена етичке парадигме

12. *Одисеја* - метапоетски сегменти

Оцењивање: активност на часу - 10%, учешће у херменеутичким вежбама на часу – 20%,

испитни есеј писан у клаузури на задату тему - 30%, испитни есеј, писан у клаузури на изабрану тему - 30% (време трајања испита: 2 сата)

Испитне теме

Хомерови епови

- „Хомерско питање”
- Структура и функција инвокације у Хомеровим еповима
- Структура и функција *сталног епитета* у Хомеровим еповима
- Структура и функција поређења у Хомеровим еповима
- „Свет поређања“ у Хомеровим еповима
- Свезнајући приповедач у Хомеровим еповима
- Структура и функција екфразе у Хомеровим еповима
- Структура и функција формулаичких израза у Хомеровим еповима
- Фабулативна структура *Илијаде*
- Тематска кохезија *Илијаде*
- Наративни ток *Илијаде* – основне одлике
- Наративни ток *Одисеје* – основне одлике
- Однос времена наратије и времена фабуле у *Одисеји*
- Облици приповедања у *Одисеји*
- Реални и иреални простори *Одисеје*
- Функција пролепси у Хомеровим еповима
- Појам одлике у Хомеровим еповима
- Појам части у Хомеровим еповима
- Појам гостинског права у Хомеровим еповима
- Аретичка етика у *Илијади*
- Аретичка етика у *Одисеји*
- Хомерски пантеон
- Границе између богова и људи у *Илијади*
- Границе између богова и људи у *Одисеји*
- Основни модалитети односа између богова и људи у Хомеровим еповима
- Етика божанског делања у *Илијади*
- Етика божанског делања у *Одисеји*
- Појам судбине у Хомеровим еповима
- Катабаза у Хомеровим еповима
- Ахилејев гнев
- Лик Ахилеја у *Илијади* и *Одисеји*
- Лик Одисеја у *Илијади* и *Одисеји*
- Одисеј као приповедач
- Лик Агамемнона у *Илијади* и *Одисеји*

- Лик Нестора у *Илијади* и *Одисеји*
- Лик Хелене у *Илијади* и *Одисеји*
- Женски ликови *Одисеје*
- Мотив ткања у Хомеровим еповима
- Мотив сна у Хомеровим еповима
- Прикази подземног света у Хомеровим еповима

Хомерови епови

Обавезна примарна литература:

Хомер, *Илијада*, превео Милош Н. Ђурић - у целости
 Хомер, *Одисеја*, превео Милош Н. Ђурић - у целости
 Хесиод, *Теогонија*, ст. 1-122

Обавезна секундарна литература:

Albin Leski, *Povijest grčke književnosti*, str. 23-95
 Д. Срејовић / А. Цермановић-Кузмановић, *Речник грчке и римске митологије*

Препоручена примарна литература:

Хомерске химне
 Хесиод, *Теогонија, Дела и дани*
Фрагменти пресоократоваца - Ксенофан и Хераклит
 Платон, *Ијон*

Препоручена секундарна литература:

Алберт Лорд, *Певач прича*
 Џон Чедвик, *Микенски свет*
 Ервин Роде, *Psyche - вера у бесмртност код старих Грка*
 М. Вишић, *Култ Муза у европској књижевности*
 Мирча Елијаде, *Шаманизам, Свето и профано*
 Аница Савић-Ребац, *Античка естетика и наука о књижевности*
The Cambridge Companion to Homer
 Gregor Nagy, *The Best of the Achaeans*
 Д. Срејовић, *Археолошки лексикон*
The Oxford Classical Dictionary
 Ерих Ауербах, *Мимезис*
